

Dosarul nr. 3ra-1163/22
2 -21008637-01-3ra-04112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, A.Bostan, Gr.Dașchevici)

Î N C H E I E R E

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Tabarcea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 22 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 18 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Andrian Tabarcea, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în perioada 06 martie 1995 – 05 mai 2016 a îndeplinit serviciul în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne. Ulterior, în temeiul ordinului Inspectoratului General al Poliției nr. 252 ef din 04 mai 2016 a fost eliberat din serviciu, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

Reclamantul a menționat că, la eliberarea din serviciu i-a fost calculată vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei, care a constituit - 22 de ani și 8 luni, fiindu-i stabilită pensia în mărime de 50 % din suma soldei. Însă, la calcularea vechimii în muncă, nu a fost luată în considerare perioada de activitate în izolatorul de detenție provizorie. Or, potrivit pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut

special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Iar, conform art. 18 lit. c) din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) militarilor, care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este prevăzut de Guvern, se ia în calcul timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condiții avantajoase respective.

Reclamantul a relevat că, potrivit calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei în perioada 17 decembrie 2010 – 05 martie 2013 a activat în funcția de polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al secției Instituției Speciale al Comisariatului de Poliție mun.Bălți și în perioada 05 martie 2013 – 05 mai 2016 a activat în funcția de polițist al serviciului de escortă al secției management operațional al Insopectoratului de Poliție mun. Bălți al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, reclamantul a invocat că, reieșind din activitatea desfășurată în cadrul izolatorului de detenție provizorie, care presupunea paza și escortarea persoanelor deținute, precum și cele condamnate, urma să beneficieze de unele avantaje și anume, calcularea a unei luni de serviciu ca două luni vechime în muncă, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și Legii nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar.

De asemenea, reclamantul a relevat că, la data de 20 martie 2018 Ministerul Afacerilor Interne a emis ordinul nr. 96 „Cu privire la recunoașterea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoare de detenție provizorie”.

În acest context, reclamantul a invocat că, la data de 23 aprilie 2018 Inspectoratul de Poliție Bălți i-a eliberat certificatul nr. 163, în care s-a menționat că, potrivit informațiilor gestionate de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă a lui Andrian Tabarcea la data de 05 mai 2016, a constituit 28 de ani 0 luni și 17 zile. Certificatul respectiv a fost eliberat în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, pentru a fi prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Reclamantul a invocat că, la data de 29 septembrie 2020 în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești a expediat cererea, prin care a solicitat majorarea cuantumului pensiei de la 50 % la 68 % din suma soldei, reieșind din vechimea în muncă recalculată, începând cu data de 05 mai 2016, cu achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 05 mai 2016.

Reclamantul a relevat că, potrivit deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr. 3067 din 15 octombrie 2020 a fost informat că, temei pentru recalcularea pensiei nu este, deoarece ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 prevede eliberarea confirmărilor pentru stabilirea pensiei și nu recalcularea acesteia.

Reclamantul a invocat că, la data de 28 octombrie 2020 a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a exprimat dezacordul cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești și a solicitat majorarea cuantumului pensiei de la 50 % la 68 % din suma soldei, reieșind din vechimea în muncă recalculată, începând cu data de 05 mai 2016, cu achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 05 mai 2016.

Reclamantul a menționat că, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2469/20 din 19 noiembrie 2020, a fost informat despre necesitatea înlăturării unor neajunsuri din cererea prealabilă.

Astfel, a expediat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere suplimentară, prin care a solicitat: anularea actului administrativ - a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr.3067 din 15 octombrie 2020; majorarea cuantumului pensiei de la 50 % la 68 % din suma soldei, începând cu data de 05 mai 2016; achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 05 mai 2016.

Reclamantul a relevat că, la data de 18 decembrie 2020 a recepționat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2684/20 din 15 decembrie 2020 cu privire la cererea prealabilă, prin care i s-a comunicat că, temei pentru examinarea în fond a pretențiilor formulate în cererea respectivă, nu există. Or, scrisoarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr. 3067 din 15 octombrie 2020 nu reprezintă un act administrativ individual în sensul art. 10 Cod administrativ.

Reclamantul consideră că decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2684/20 din 15 decembrie 2020 este una ilegală și contravine circumstanțelor de fapt și de drept.

În acest context, reclamantul a menționat că, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr. 3067 din 15 octombrie 2020 reprezintă un act administrativ individual defavorabil, or, prin aceasta a fost respinsă acordarea avantajului solicitat - recalcularea pensiei conform noii vechimi în muncă. Totodată, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr. 3067 din 15 octombrie 2020 corespunde cerințelor stabilite de art. 120 din Codul administrativ.

De asemenea, reclamantul a relevat că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești a examinat în fond cererea depusă la 29 septembrie 2020 privind recalcularea pensiei.

Reclamantul a invocat că, în sensul art.10 și art.11 din Codul administrativ, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr. 3067 din 15 octombrie 2020 reprezintă un act administrativ și produce efecte juridice.

Făcând referire la prevederile Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor

afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri reclamantul a menționat că, organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 04 mai 2016 era Ministerul Afacerilor Interne, în mod eronat i-a stabilit că pensia urmează a fi calculată în mărime de 50 % din cuantumul soldei, or, această concluzie contravine normelor legale nominalizate.

Reclamantul a relevat că, reieșind din considerentul că, la data de 04 mai 2016, stagiul necesar pentru stabilirea pensiei era de 22 de ani și 6 luni, iar de facto la data depunerii cererii de pensionare avea o vechime totală în serviciu de 28 de ani și 17 zile, Ministerul Afacerilor Interne urma să-i calculeze și să-i stabilească pensia în proporție de 68 % din cuantumul soldei.

Prin urmare, reclamantul a menționat că, din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 04 mai 2016 era Ministerul Afacerilor Interne, i-a fost stabilită o pensie în mărime de 50 %, deși urma să-i fie stabilită pensia în proporție de 68 % din suma soldei, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici, începând cu data de 04 mai 2016 și până în prezent.

Reclamantul a invocat prevederile art. 54 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, art. 35 din Legea nr. 156 privind pensiile de asigurări sociale de stat, art. 14 din Convenția pentru interzicerea discriminării și art. 1 din Protocolul 1 referitor la protecția proprietății și a menționat că, pensia de serviciu, așa cum este în prezent reglementată, și având cuantumul stabilit de lege, constituie un drept de proprietate în sensul Convenției și Protocoalelor adiționale, iar reducerea prin recalculare a acestui drept, ar echivala cu o expropriere.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr. 3067 din 15 octombrie 2020, prin care a fost respinsă cererea de recalculare a pensiei; anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2684/20 din 15 decembrie 2020 cu privire la cererea prealabilă; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula mărimea pensiei, cu stabilirea acesteia în cuantum de 65 % din suma soldei, începând cu 05 mai 2016; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 05 mai 2016.

Prin hotărârea din 22 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Andrian Tabarcea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual și obligarea autorității publice de a-i recalcula pensia. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești nr. 3067 din 15 octombrie 2020 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2684/20 din 15 decembrie 2020. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze mărimea pensiei lui Andrian Tabarcea, în conformitate cu certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți nr. 163 din 23 aprilie 2018, în mărime totală de 28 de ani și 17 zile, în cuantum de 65 % din suma soldei, începând cu 05 mai 2016. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Andrian Tabarcea suma de bani pentru diferența de pensie recalculată, începând cu data stabilirii inițiale a pensiei (f.d.47; 54-68).

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii din 22 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, la data de 01 octombrie 2021, prin intermediul

poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Andrian Tabarcea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.52-53).

Hotărârea motivată din 22 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 15 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție, anexat la materialele cauzei (f.d.70).

La data de 19 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.71-75).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 22 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 22 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.108; 109-119).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat că, prima instanță întemeiat a stabilit că inițial, organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei reclamantului/intimat Andrian Tabarcea, și anume Ministerul Afacerilor Interne, eronat i-a calculat vechimea în muncă. Or, la calcularea pensiei, nu au fost luate în considerare înlesnirile pentru activitatea acestuia în izolatorul de detenție provizorie.

Instanța de apel a menționat că, ulterior, prin certificatul nr. 163 din 23 aprilie 2018, vechimea totală în muncă a lui Andrian Tabarcea a fost recalculată, fiind inclusă perioada cu avantaje.

În acest context, instanța de apel a relevat că, sunt întemeiate concluziile instanței de fond precum că, nu poate fi imputată reclamantului/intimat Andrian Tabarcea eroarea organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care a condus la situația în care ultimului, începând cu data stabilirii pensiei și până în prezent, i-a fost achitată o pensie mai mică. Iar, în astfel de circumstanțe eroarea respectivă urmează a fi corectată, ca urmare a prezentării certificatului nr. 163 din 23 aprilie 2018, cu indicarea corectă a vechimii în muncă.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a relevat că, prima instanță întemeiat a conchis că pretenția cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea vechimii în muncă și a pensiei pentru vechime în muncă lui Andrian Tabarcea, este întemeiată. Astfel, în situația în care persoana nu a primit la timp suma cuvenită a pensiei din vina organului care a stabilit pensia, aceasta are dreptul de a pretinde la achitarea diferenței de pensie neachitată pentru perioada precedentă, fără limită de timp, asta deoarece dreptul la pensie, se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale. Iar, caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. În același timp, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional. La punerea în aplicare a dispozițiilor constituționale ce garantează drepturile sociale, legiuitorul trebuie să respecte art. 54 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, care prevede că, la angajarea dispozițiilor referitoare la restrângerea drepturilor și a libertăților

fundamentale, existența și substanța acestor drepturi și libertăți trebuie să fie păstrată, concluzie ce a fost reiterată în Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 10 aprilie 2012, § 25.

Astfel, instanța de apel a conchis că este întemeiată aprecierea stării de fapt și de drept a instanței de fond precum că, prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana practic își câștigă dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității. Dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții persoanei, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului că în perioada pasivă a vieții individului să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, acestea fiind intrinsec și indisolubil legate.

Cu referire la data din care urmează a fi efectuată recalcularea pensiei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond întemeiat a reținut că art. 54 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinierin prevede expres că, sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia, se achită pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Mai mult, instanța de apel a relevat că, practica judiciară uniformă, care a fost conturată pe cauze similare cu cauza dedusă judecătii, este aptă să confere reclamantului/intimat Andrian Tabarcea certitudine juridică și securitate în raporturile juridice sub auspiciile art. 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și siguranța că în situații asemănătoare atitudinea și tratamentul autorităților publice să fie identică, conduita contrară ar constitui o discriminare inadmisibilă. Cu titlu de principiu, jurisprudența trebuie să fie unitară și constantă, în special la nivelul instanței supreme trebuie evitate deciziile contradictorii și asigurată coerența jurisprudenței (cauza Beian contra României, 2007). Prin urmare, elementele pe care se bazează principiul securității juridice sunt certitudinea și predictibilitatea dreptului. Acestea sunt necesare pentru a menține încrederea legitimă a cetățenilor în activitatea instanțelor de judecată. Jurisprudența clară a instanțelor în sensul confirmării pentru alte persoane aflate într-o situație similară cu cea a reclamantei a unui drept prevăzut de legislația națională constituie o speranță legitimă (cauza Weissman contra României, 2006).

La data de 02 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.123-124).

Ulterior, la data de 12 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.127-131).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Recurenta a menționat că, potrivit dosarului de pensionare al intimatului Andrian Tabarcea, începând cu data de xxxxx, acesta este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită de Ministerul Afacerilor Interne, în temeiul Legii nr.1544-XII din 23

iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, fiind anexate acte confirmative pentru realizarea dreptului solicitat și anume, demersul Inspectoratului General al Poliției al Inspectoratului de Poliție Bălți, certificatul privind calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei și certificatul despre întreținerea bănească.

Recurenta a invocat că, confirmând vechimea în muncă de 22 de ani și 8 luni, intimatului Andrian Tabarcea, i-a fost calculată pensia în mărime de 50% din suma soldei.

Făcând referire la art.16 alin.(1) și (2) din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, recurenta consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat au admis cerințele intimatului Andrian Tabarcea, deoarece certificatul nr. 163 din 23 aprilie 2018, eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, prin care intimatul Andrian Tabarcea ar confirma o vechime în muncă de 28 de ani și 17 zile, este ilegal. Or, neîntemeiat în calculul nominalizat a fost inclusă perioada cu înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate a intimatului Andrian Tabarcea și anume: 17 decembrie 2010– 05 mai 2016, în funcția de polițist pază și escortă al izolatorului de detenție provizorie al Serviciului Inspectoratului de Poliție al Comisariatului de Poliție mun. Bălți.

Recurenta a relevat că, prevederile actelor normative ale autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior, pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Recurenta consideră că ordinul nr.96 din 20 martie 2018 emis de Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct.7 lit. g) și pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, hotărârea nominalizată nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20 martie 2018 și anume, perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

Recurenta a menționat că, prevederile pct.7 lit. g) și pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și

sistemului penitenciar stipulează expres circumstanțele, în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Astfel, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu, cum este indicat în ordinul enunțat supra.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care cererea de chemare în judecată a intimatului Andrian Tabarcea să fie respinsă ca neîntemeiată.

La data de 07 noiembrie 2022 în adresa intimatului Andrian Tabarcea și avocatului acestuia Roman Ocerednîi a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Plicul cu avizul, prin care a fost expediată intimatului Andrian Tabarcea copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost restituit cu mențiunea „plecat” (f.d.136-137).

Este de notat că pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, definește trimiterea nereclamată ca fiind o trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

Iar, punctul 104 al aceleiași Hotărâri prevede că, trimiterile poștale interne nedistribuite se înapoiază expeditorului, iar cele internaționale nedistribuite se înapoiază către administrația poștală a țării de origine ale cărei mărci de francare figurează pe trimitere. Înainte de înapoiere, oficiul de destinație trebuie să indice pe trimitere cauza nedistribuirii: "Necunoscut" ("Inconnu"), "Refuzată" ("Refusé"), "Mutat" ("Déménagé"), "Nereclamată" ("Non réclamé"), "Adresă incompletă" ("Adresse insuffisante") sau altă cauză, să înscrie pe fața trimiterii mențiunea "Retur" ("Retour") și să aplice ștampila sa de zi pe versoul scrisorii sau pe fața cărților poștale.

Drept urmare, faptul că destinatarul Andrian Tabarcea nu a solicitat ridicarea de la oficiul poștal a plicului expediat de către Curtea Supremă de Justiție, nu poate fi imputată instanței de judecată.

Astfel, fiind eludată posibilitatea intimatului Andrian Tabarcea de a recepționa copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 12 iulie 2022 (f.d. 108; 109-119).

La data de 02 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.123-124).

Decizia motivată din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată, recurente Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la data de 07 octombrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 121 verso).

La data de 12 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.127-131).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special

în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Nina Vascan